Smotra Palmatimska

eselgo ndisivu 62

ne Marin p. Ante c

(3 obrok) kr. 253:17. dbora u Visu kr. ija S. Kuće po O Grni Giovanni 1 - Kuo 1 - Mladineo Ivan

Kata 2 - Nejasnić Radisić Luce 1 -Andrijana 1 - Ra-Radišić Ante 1 ro I — Radišić Ma-

Silić Jakov 1 — Ra-

ica 1 Radišić Ivan Petar 1 - Rabaić Zurlija Ivan 1 -- Brajčić Josip 1

isko p. Ivana 1 -Bakotić Perina 1 -Spaso I — Bakulić Butorović Jakov

Slavić Juraj 1 -- Gabresić Andrijana ović Ante 2 — Ilić ulić Marko 1 — Sa-

15:15 - Antičević

čiteljica 5 — Lonča-

ević Anka, učiteljica

ca 3 - Vranković

ta, učit. kand. 2 -

ko 0:60 - Bradano-

& NIPOTE

di effetti pubblic

secondo il listino d

ettere di pegno 41/2

o Obbligazioni pro-

ere di pegno 41, o

iale di Budapest. -

ssa di risparmio di

erroviario Bulgare

ferroviarie della

Carte di Valore al-

pagamento a rate

littà di Vienna 1874

ate mensili di Cor 20

. $3^{0}/_{0}$. Vinc princ.

1858. Vinc. princ.

gherese 40/0. Vinc.

striache, Italiane e

r. 125.000, in rate

rtelle Cor. 2 ecc.

ssi e in Conto Cor-

preavviso, verso un

principali piazze

e le operazioni d'in-

richieste dei propri

Obbligazioni contro

imortizzazione, alle

Incendi, Vita, Ac-

uale Agenzia Prin-

nerali di Trieste.

vapore

Budapest.

di Zara.

....

ensili di Cor. 10. chi 400. Vnc. princi.

di Cor. 10.

di Cor. 20.

di Cor. 8.

E - ZARA

(Slijedi).

ch Vincenzo 10.

èica kr. 4.

La Rassegna Dalmata

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskog a stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe. uz koja nema prilične pretplate, biti će povračena. — Pretplate se salju poštanskim napumicama. — Rukopisi se ne vraćaju — Neplačena se pisma ne primaju

primaju
Pisma i novce treba šiljati "Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Ządar"
Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto. per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Donande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. —

Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.

Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' "Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara".

Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Nakon šest mjeseci ratovanja

Sest je mjeseci proteklo, otkad se naš miroljubivi Cesar mašio mača, otkad je u onom istorijskom proglasu pozvao narode svoje da obrane svoja najsvetija dobra, da odbiju podmuklo spletkarenje, koje je već toliko godina uporno radilo oko toga da potkopa temelj postojanju habzburške Monarhije. Austrija Ugarska odahnu, kad je kocka pala; besprimjernim oduševljenjem, neizrecivom požrtvovnošću pohita momčad k svojim zastavama. Ali i druge kocke padoše i skoro sav svijet zahvati rat. Skinuše se krinjke i otkriše prava lica, pokazaše gdje su se odavna pakosni neprijatelji krili i gdje se nerazrešive prijateljske veze, iskrene simpatije mogu naći. Nije prolazilo dana, da se nije rat navješćivao; sve strahote, što ih Evropa bijaše za čitav vijek sebi zaštedila i koje su se mučnim diplomatskim radom i mnoštvom megjunarodnih utanačenja imale da izbjegavaju, eto navališe elementarnom silom na zemlju.

Slične tvrdoj hridi nasred burna mora, Austrija Ugarska i Njemačka stadoše protiv udarca mnogobrojnih protivnika, koji dovedoše k sebi pomagače iz najudaljenijih krajeva. Ali skoro morade Trojni sporazum upoznati, da bijaše podcijenio snagu, složnost i duh što vlada kod saveznika. Ofenzivna osnova Rusije i Francuske razbi se na prvom pokusu, a ni pomoći Engleske i Belgije ne mogoše išta da promijene. Digoše se nepregledne mase ljudi, primijeniše se sve tečevine moderne ratne tehnike na kopnu, na vodi, u zraku. Do velike konačne odluke još nije došlo. Ali sve da je možebiť vale. Već se danas može ustanoviti ovaj ispadak bez još zagrnut gustom koprenom, ipak već se samoobmanjiva uznošenja. A zar je što drugo do li poznaje kako će u buduće svršiti ovo gigantsko potvrda ovoga shvaćanja, kada se nasi protivnici narvanje. Sa znamenjima možemo biti zadovoljni. Bez kolebanja i bez trepeta odoljesmo navali brojem nadmoćnijih neprijateljskih četa; i u sredini ruske Poljske, u Belgiji, duboko na francuskom zemljištu viju se zastave centralnih vlasti.

Trojni sporazum shvaćao je miroljubivost Austrije Ugarske kao slaboću, a zavigjaše moćnom procvatu njemačkog carstva. Zato oni potakoše ovaj rat, koji je po njihovu računanju morao da svrši raspadom habzburške Monarhije i propašću Njemačke. To bijahu poglaviti razlozi, to su oni koji su odgovorni a koje će jednom istorija zapisati kao one, čiji je kobni rad sasuo na zemlju toliku nevolju. Nade naših neprijatelja nijesu se ispunile; činjenice pomutiše bez milosrgja sve teorijske račune. Vlasti Trojnog sporazuma nalaze se pred tvrdim nasipom, pred tučanim zidom, koje nikakya sila neće oboriti. U uzvišenom, poletnom Česarevom proglasu piše: "Ja se pouzdavam u Moje narode, koji

Hranjenje naroda u doba rata

Poučni list, izdan od c. k. Ministarstva unutarnjih poslova u januaru 1915.

Naši neprijatelji hoće da nas umore glagju. Ta se namjera jasno očituje u bezbrojnim izjavama inostranih neprijateljskih država. Što im nije pošlo za rukom dizanjem vojskî od milijuna ljudi, hoće da postignu, presijecajući nam uvoz živeža i dovodeći naš narod pred opasnost gladi.

No ni ovaj im atentat neće poći za rukom, bude li svako od nas učinio štegjenje hrane najstrožom dužnosti i propisom za svoje življenje.

Svaki je pojedinac pozvan da sudjeluje obezbjegjivanju hranjenja naroda u sadanjoj ratnoj opasnosti, a svaki pojedinac i može da sudjeluje u tome, prilagogjujući svoj način življenja zahtjevima zajed-

Neka svako ima na umu, da mu jelo treba da služi za to da ga nasiti i nahrani, a ne za to da uživa i da se razmeće. Čuvajte se stoga neumjerenosti u jelu i piću i ne proslavljajte svečanih dogagjaja ručkovima i čašicama.

No neka se ne pane u protivnu pogrešku, te neka zabrinutost ne navede nikoga da pribavlja zaliha, koje mu nijesu nažne. Tijem bi samo gonio u vis cijene za sebe i za druge. Svi, a osobito oni koji su već pribavili takih zaliha, opominju se, da se živežni predmeti, posebice brašno, čuvaju li se u nepodesnim mjestima, pokvare i postaju neupotrebljivima za čovjeka.

Ne mogu se ustanoviti za sve prilike jednolična pravila o hranjenju naroda u dob rata, pak se stoga

su se u svim olujama vazda složno i vjerno oko Moga prijestola okupljali i uvijek spravni na najteže žrtve za čast, veličinu i moć domovine. Ja se pouzdavam u hrabru i požrtvovnim oduševljenjem zadahnutu austrijsko-ugarsku vojsku". Ove su riječi dogagjaji najsjajnije potvrdili. Ispunjeni opravdanim povjerenjem, svoju ćemo zamisao privesti kraju: izdržaćemo, dok ne odnesemo potpunu pobjedu, dok ne izvojujemo mir, kakav hoćemo, trajan i neporušiv i dok naše oružje svakoga ne nauči, da ga se bez pedepse ne smije izazivati.

Već je proteklo dvadeset i pet sedmica ovoga rata Za tijeh dvadeset i pet ratnih sedmica piše bečki "Fremden-Blatt" bilø je vrlo teških bojeva u najvećoj borbi, koju svjetska povijest do sada poznaje, bojeva, koji traju ima više mjeseci i u kojima se biju vojske od milijuna ljudi, a na frontima, koji prosijecaju polovinu naše zemlje. Još nije pala odluka; još niko ne zna, kada će ona pasti. Stalno je i pouzdano samo ono što se dogodilo i što danas postoji. Ono pak što se zbilo i što sada postoji jasno potvrgjuje uspjeh saveznih središnjih vlasti. Političko vojena urota, u kojoj su se Engleska i Francuska, vrebajući iza zaštitne obrazine belgijske neutralnosti, spremale da izdajnički napanu na Njemačku, bila je pretečena brzim i snažnim udarcem njemačke sablje. Osnova triju urotnika, da sa zapada potkopaju sruše sklop središnjih vlasti, bila je osujećena; oni izgubiše zemlje, sile i bojeve i prikovani su njemačkom silom, koja ih iz dana u dana sve više stiskiva. Na istoku se pak velika strategijska navala, o kojoj je francuski generalni štab sanjao i na koju se Rusija sa svom revnošću spremala već u doba mira, mnogo prije nego je buknuo rat, razbila o savezne vojske. Velika -osnova Trojnoga sporazuma, da sa istoka i sa zapada smrve Njemačku i Austriju-Ugarsku, razderana je; strategija, da zadadu ovijem smrtan udarac, izjalovila se usprkos njihovoj nadmoćnosti na početku, usprkos njihovoj politici nenadne nadaju svome uspjehu jedino u nekoj umišljenoj budućnopostignuto, jer je njihov položaj odveć očit? Pri to me još oni čak i ne pomišljaju, da su do sada već prekoračili vršak svoje moći, jer su već od samoga početka uložili najveću mjeru svojih snaga, dok saveznici svojim snagama i pričuvama nijesu ni iz daleka došli do kraja. I tako pouzdavanje Trojnoga sporazuma u budućnost nema doista stalne podloge u stavci, koja se tiče budućega znatnoga povećanja njihovih sila.

Do sada su Nijemci doprli na jedno sedamdeset kilometara daleko od Pariza i zauzeli su Belgiju, izuzevši jedan neznatni komadić. Do sada su njemački podmorski brodovi potopili nekoliko engleskih lagja pred očima same engleske obale, a njemački su zrakoplovi bombardovali utvrgjena mjesta na engleskome zemljištu. Već London i Pariz moraju strahovati, da im prijeti jednak napadaj. Na istoku se pak luk saveznih vojskî sve to jače i to uže steže oko ruske vojske; već su se, kako jedan berlinski list javlja, njemački opkopi primakli spoljnome pojasu varšav-

skih tvrgjava. Pošto i ruski izvještaji usprkos svome zavaravanju, potvrgjuju podacima o mjestima bojeva vijesti njemačkoga štaba, stalno je, da od kraja Suhe traje

od prijeke nužde po svakoga pojedinca kao i po

Mnogi cijene preko mjere hranjenje mesom. Nije potrebno jesti mesa svakoga dana i više puta na dan. Kada ima više obroka, osobito se u večer meso može zamijeniti drugim hranjivim jelom, koje može da nasiti, kao što je mlijeko, sir ili jelo od mlijeka i brašna.

Nije ekonomično klati mlade životinje. U ostalome je teletina manje hranjiva.

Govedina i krmetina mogu se potpuno zamijeniti ovčevinom i janjetinom pa i ribom.

Ostaci ili otpaci od mesa mogu se upotrijebiti u domaćemu gazdinstva pri spremanju mnogih jela, kao čorbe, prismoka i mesnih tijesta.

Mlijeko i sir pružaju najvažniju i razmjerno najekonomičniju hranu bogtu bjelančevinom, a sa bitno manjim troškom mogu vrlo dobro da zamijene

Mlijeko i sir, a posebice mlijeko, sa koga je snimljena slaka i koje je jeftinije, pak maslac, mršav prevaren sir morali bi se više upotrebljavati i po sebi i pri pravljenju jela.

Potrošnja pretiline može se često ograničiti bez štete. U domaćemu gazdinstvu, a naročito pri kuhanju pica, nameće se štednja u ovoj hrani, koja je razmjerno skupa a lako se može zamijeniti kao hranjiva stvar. Najbolja je zamjena pretilini šećer. Namjesto sloja masla na hljebu može se upotrijebiti voćna

konserva, medenjaci, med i slično. Vlasti su već propisima ustanovile dužnost štegjenja žita za kruh (šenice i raži), miješajući to brašno s drugim vrstama, na primjer sa ječmenim brašnom, kukuruzovim brašnom, kumpjerima.

I u domaćemu gazdinstvu neka se upotrebljuje hoće da dadu samo neki savjeti, čije je obršivanje 'šenično i raženo brašno samo sa primjesom.

pritisak na Varšavu. S druge strane na karpatskoj su pruzi naše bojne snage postigle niz najljepših uspjeha upravo ove dvadesetipete ratne sedmice. Naše su čete protiv nepogoda vremena, u doboku snijegu, teškim planinskim krajevima posvjedočile svoju ži lavu istra nost, svoj divni napadački duh i svoju bojnu val anost protiv jaka i uporna neprijatelja. Naše su bojne snage osvojile klanačke visove, preko kojih su Rusi htjeli prodrijeti u Ugarsku; neprijatelj je suzbijen preko planinskih kosa, a pri tome je pretrpio teških gubitaka. Same je ove sedmice deset hiljada Rusa palo kao zarobljenika u ruke naših četa. I strategija o istrošivanju, koju je jedan francuski list nedavno preporučivao, ne donosi znatnih uspjeha toliko njenim pristašama, koliko saveznicima koji vode aktivinu odlučnu strategiju. Na koncu i Rusi priznavaju, više ili manje prikriveno, da se izjalovila njihova akcija u Bukovini; činjenice, već su obilato dokazale, kako su se te ofenzive sasvim razbile.

Na zapadnom ratistu još traje borba o pozicijama; u toj borbi Nijemci su to više na koristi. U prošloj nedjelji imali su znamenit uspjeh na Creonneskim visovima. Ovo mjesto leži izmegju Laon-a i Reims-a, po prilici četiri kilometra na sjever rijeke Aisne. Tako je francuski fronat na Aisne i na tom mjestu ugrožen. Pošto su Francuzi u kraju oko Soissons-a bili bačeni na južnu obalu rijeke, ta ih ista sudbina čeka za jedan dan hoda dalje na istoku; po svoj prilici, da Francuzi neće više moći da drže pozicije izmegju Soissons-a i visova kod Creonne, tako da će sva sjeverna obala Aisne pasti Nijemcima u ruke. Vidi se, da u ovom rušenju komad po komad francuskog fronta, leži siguran, uspješan sistem. Ovaj sistem pokazuje svoju izvrsnost i u upornom rvanju oko šančeva u Argonnama. Tamo Nijemci prodiru korak po korak; tek onomadne ponovo znatno pomakoše svoje pozicije u pobjedonosnom napadu, u kojemu Francuzi pretrpješe velikih gubitaka. Tako su i na konalu La Bassée popunili i uvećali svoj posljednji uspjeh.

RAT.

Uszočki klanac preotet Rusima.

"Pester Lloyd"-ov vojeni suradnik piše: Uszočki je klanac opet u našim rukama. To je najveći dogogjaj dana; s vojenog je gledišta od najvećeg značaja, što smo tijem opet započeli ofenzivu. Razgledamo li operacije, koje su se izvele na sjeveru, vidjećemo, da je na zapadu u dolini Dunajca započela ofenziva. Njena je kulminacija bila u bici kod Limanova, a onda se postepeno nastavljala u istočnom pravcu. Usprkos ruskim protunavalama uspjelo nam je, da bacimo Ruse preko klanaca Dukle, Czernocha i Lupkova. Nakon tijeh neuspjeha Rusi su u daljem istočnom odsjeku, a osobito u Bukovini, doveli znatna pojačanja, eda održe na snazi svoj pritisak, ako ne sa sjevera, a ono barem s istoka. Bojevi kod Kirlibaba i Jakobeny-a omeli su i tu neprijateljsku namjeru Sve to zajedno sa osvojenjem uszočkog klanca dokazuje, da neprijatelju nije pošlo za rukom, da nam nametne svoju volju, pošto smo mi kako

i energično nastavimo svoju ofenzivu. Već smo više puta istakli neodrživost ekscentrične ruske ofenzive prema sjeveru, koja nema cilja, i spomenuli smo, da bi ta akcija smjela imati jedino defenzivni karakter, jer da inače služi jedino za političke svrhe. Dosadanji uspjesi dali su nam pravo, jer su sjeverni bojevi doživjeli slom, da budu zamijenjeni očajnim odbranbenim bojevima.

prije, tako i sada, u stanju, da sa saznavanjem cilja

Zaziranje od mrkoga brašna neopravdano je, jer je ono hranjivo i dobro po želudac.

Osobitu ekonomiju treba imati u hljebu. Neka se ne reže hljeba više nego se može pojesti. I ostaci hljeba mogu poslužiti za pravljenje hranjivih jela, koja mogu da zasite, kao što su krušne čorbe, tarana, kiselica. Neka se ne jede samo svjež hljeb, eda mu

uživamo dobar ukus; i stari je hljeb jednako hranjiv. Ječam i zob, proso i pirnič podesni su za mnogo jela od brašna i mlijeka, te mogu zamijeniti obična jela.

l čišćeni ječam, čišćena zob, svakovrsne čorbe od brašna i mlijeka mogu dati branjivih jela.

I varivo (bob, leća, grašak) zaslužuje da se naročito spomene, jer je podesno za pravljenje hranji-

vih jela, koja mogu i da zasite. Radi hranjive vrijednosti i raznovrsnosti upotrebljavanja krumpiri pružaju podesnu i jeftinu

zamjenu za mnoge predmete hrane. Da se krumpiri ekonomično upotrebe, neka se skuhaju sa korom, pak neka se zgule kada su vareni;

inače se mnogo hranjivih tvari-izgubi iz njih. Zelje ima osobitu vrijednost radi toga što unosi promjenu i dobar ukus u jelo, što lako zasićuje, a

njim se prištegjuju druga jela. Ko ima kakvo neobragjeno zemljište ili baštu za ukras neka usadi ranih krumpira, zelja, salate i t. d.

Može otuda dobiti dragocjenih dometaka jelima za

svoju a često i za tugju ekonomiju. Šećer je hrana od neobične vrijednosti, pak bi se morao upotrebljavati u čim većoj mjeri. Kako rekosmo, u hrani šećer može da zamijeni pretilinu. Obilatim upotrebljavanjem šećera, pošto u nas ima doi poskupljivanju pretiline

Sve nas upućuje, da sada Rusi na sjeveru misle ratovati na jednak način kao i na svemu ostalome velikome frontu u ruskoj Poljskoj, kojim bi sebi omogućili i zaštitili veliki uzmak,

Od iste su vrijednosti i tobožnji ruski napadaji na prostoru kod Gumbinena, na drugom krajnjemu krilu. Svi su se napadaji razbili o žilavi otpor Nijemaca. Jedino je razlika u tom, što se tu njemačka vojna uprava zadovoljila, da čvrsto drži prugu mazurskih jezera.

lnače se na cijelome frontu razmjerno miruje, što se ima pripisati rgjavu vremenu. Topnički boj, koji se neprestano podržava, kao da svojom grmljavinom navješćuje skorašnje dogogjaje.

Engleski glas o Austriji-Ugarskoj.

"The economist Weekly Commercial Times" donio je nedavno ovaj članak: Za bezazlenoga čitaoca cenzurovanih telegrama bilo je jednim od mnogih iznenagjenja rata, da se Austrija-Ugarska nije poput kuće od karata srušila pod prvim nasrtajem ruskoga parnoga valjka. Odmah na početku rata općinstvo doznalo je, da je austrijsko-ugarska vojska razbijena, da se Rusi spremaju da krenu na Beč ili Budimpeštu, dok bi Srbi i Crnogorci tobože stali pred vratima Sarajeva. Danas, pošto rat već traje preko pet mjeseci, svagdje je prevladalo shvaćanje, da su dapače stručnjaci daleko podejenjivali vojene sile Austrije-Ugarske. Cesar i Kralj Franjo Josip mogao je protiv Rusije računati na velike aktive. Njegova blaga vlada bila je u opreci s vladom ruskoga Cara. U Monarhiji vlada potpuna snošljivost u vjerskim pitanjima. Katolici, protestanti i židovi tako su slobodni i tako se malo progone kao u Engleskoj. Ugarska je svojim ustavom bliža Engleskoj, nego li ikoja druga zemlja u Evropi. Opcenito je takogjer poznato, da je Austrija dala Poljacima u Galiciji sve što oni hoće osim narodne nez visnosti. Oni imaju potpunu samoupravu i moćan glas u Cesarevinskom Vijeću u Beču. Stoga su Poljaci, koji se u Rusiji i Pruskoj osjećaju nepoćudnim strancima, lojalni podanici Habsburgovaca. Niko ne može vjerovati da bi pučanstvo Galicije bilo sretnje, kada bi se sjedinilo s Rusijom. Usred sadanjih prilike ne može isnaj o bakve privlačnosti za austrij ske Poljake obećavanje udružene Poljske pod ruskim potkraljem. Svršio sadanji evropski rat kako mu drago, Monarhija će i njezini narodi iz njega izići moćnjima i jacima, nego li su bili ikada prije

Japanci o pomorskoj bici kod Falklandskog otočja.

Hanover Kurier" donosi po novinskim vijestima iz Pekinga, koje su bile oduzete nekom ruskom zarobljenom časniku, ovaj izvještaj japanskih listova o pomorskoj bici kod Falklandskog otočja:

"Osjetljiv je udarac ugledu bijele rase zadan pomorskom bitkom kod Falklandskog otočja. Japanske novine iscrpno prikazuju tok bitke.

Prije nego je počela bitka, engleski je admiral zatražio, da se za vrijeme boja japanski admiral podvrgne njegovim zapovijestima. Na taj zahtjev japanski admiral uzvratio je: "U velikom svjetskom moru, na zapadu američkog kopna, postoji samo jedno vrhovno gospodstvo, a to je japansko. Da se moja eskadra podloži vrhovnom zapovjedništvu engleskog admirala, besmislica je".

Japanska je eskadra za vrijeme boja najprije čekala. Kada je engleska eskadra imala velikih gubitaka, a nekoliko oklopnjača postalo nesposobnima za boj, i počele uzmicati, bili su pozvani Japanci. Na to se razvio boj izmegju japanskih i njemačkih oklopnjača, koje su već za trosatnoga boja s engleskim

Isto je tako uputno služiti se slatkim jelima, voćem u svakome obliku a osobito u obliku kompota, pa i medom. Treba pak na vrijeme sačuvati voće od kvareža i služiti se njim zgodnim načinom, kao sušenjem i stavljanjem u konservu.

Voda gasi žegj bolje nego išta drugo. Mlijeko je najhranjivije piće.

Što se preko mjere troši za alkoholska pića, bolje bi bilo tijem nabaviti živeža, koji je nužniji. Prvotne tvari, koje služe za pravljenje alkoholskih pića, kao što je žito, krumpiri, voće i t. d., mogu bolje da posluže za hranu.

I kafa i čaj dobivaju hranjivu vrijednost jedino od dodatka šećera i mlijeka. Mjesto tijeh prekomorskih stvari, kojima se zato raspolaže u ograničenoj mjeri, bolje je upotrebljavati mlijeko, mliječne čorbe, čorbe od brašna i t. d.

Za djecu su alkoholska pića svakako štetna, a kafa i čaj barem suvišni.

Uopće treba paziti da se ne kuha više nego li se obično pojede i treba se postarati, da se uzmognemo iznovice poslužiti i ostacima i otpacima. Kuhinjski otpaci služe često kao pića za stoku.

Ukusnim spremanjem mješovita jela, razumnim mijenjanjem i čim većim izbjegavanjem jednostrane hrane zadovoljava se kus i služeći se prostijim jelima.

U spremanju jela zauzimlje dosta značajno mjesto i upotrebljavanje goriva kako treba. Pače je u sadanje doba od velika značaja štednja u potrošnji goriva, a naročito uglja. Radi toga ćemo iznijeti nekoliko naputaka o upotrebljavanju uglja u kuhinji i u pećima.

Na našim ognjištima i u pećima najviše se iskoristi deseti, a često jedva dvadeseti dio toplote, koja voljnih zaliha šećera, moglo bi se doskočiti oskudici bi se mogla izvući iz uglja i iz drva; a to je stoga, što ne umijemo grijati.

ratnim lagjama bile postradale, pak je Japancima pošlo za rukom da učine njemačke krstarice nesposobnima za boj. Stoga su odustali od daljega pucanja. U to su još nezaposleni engleski brodovi navalili na njemačke brodove, koji se nijesu mogli braniti, i izvojevali su jestinu pobjedu. Japanski gledaoci nijesu se mogli uzdržati, a da ne dadu izraza svome prijeziru nad kukavnim i nedostojnim držanjem engleske mornarice. Engleski gentlemeni nijesu japanska viteška kasta Samuraia. U cijelom se Japanu pobjeda kod Falklandskog otočja slavi kao pobjeda japanskog brodovlja. Ta se pobjeda smatra dokazom nadmoćnosti japanske mornarice i japanskog morala nad engleskim. Ovaj nas boj uvjerava, da mi Japanci u našim vodama možemo svaku mornaricu svijeta samo dotle trpjeti, dok to nama bude po volji"

Japanska oholost i prijezir, koji se očituju u tom japanskom izvještaju naprema engleskoj mornarici, vrlo jasno pokazuju kakve plodove počinje donositi izdaja, koju su Englezi počinili na evropskoj kulturi i

Sjetite se oskudnih porodica vojnika, koji JUUI! su pozvaní pod oružje! Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu

Ispravci popisima

kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

br. 14, 27, 31, 37.

Domobranci pješadijske pukovnije br. 37.

Baničević Marin a ne Jozo, 1 kump., ranjen. Haiduk Lovre a ne Mate, 1 kump., ranjen. Klarić Ivan a ne Franjo, 1 kump., rogjen u Splitu, 1881, poginuo

Krelić a ne Krlić Tomo, 7 kump., ranjen. Kurtola a ne Kurtela Tomo, 6 kump, rogjen u Cavtatu, ranjen.

Pavlina Pavo a ne Baro, 1 kump., ranjen. Piturević Ivo a ne Ante, pješak 1 kump', rogjen u Dubrovniku, u Zatonu, 1888, ranjen.

Radja Luka a ne Ante, 1 kump., rogjen u Splitu 1882, ranjen.

Solić Antun, 3 kump., rogjen u Muću a ne Lećevici, 1886, ranjen.

Stijelja a ne Stileja Pavo, 11 kump., ranjen. Svaguša Ante a ne Mate Grgov, 7 kump., rogjen u Imotskom, ranjen.

Tordiša Rafo a ne Mate, 1 kump., rogjen u Sto-Vuković Petar a ne Božo, 111 kump., rogjen u

Risnu, 1887, ranjen. tučević Ivo a ne Juraj, 4 kump; rogjen na

Muću, 1890, ranjen. Capin Marijan a ne Grgo, 4 kump., rogjen u

Imotskom, 1889, ranjen. Galić Simun a ne Marko, 4 kump., rogjen u

Sinju, 1886, ranjen. Granić Josip a ne Ivan, 4 kump., rogjen u Metkoviću, 1888, ranjen.

Ivocić a ne Jovović Gjurs, 6 kump., rogjen u

Jerković Gjuro a ne Ante, 4 kump., rogjen u Stonu, 1889, ranjen.

Jurjević Niko a ne Ante, 1 kump., ranjen. Knego Ante a ne Vlaho, 7 kump., ranjen. Kukul a ne Kukulj Mate, 6 kump., ranjen. Lišnjić a ne Lišnić Ivan, 3 kump., rogjen u

lmotskom, 1892, ranjen. Madunić a ne Madmić Marko, 1 kump., ranjen.

Pilić a ne Bilić Joko, 6 kump., rogjen u Kninu, 1889, ranjea. Popić Svetin a ne Ante, 4 kump., rogjen u Spli-

tu, 1890, ranjen. Rebić Mate a ne Jure, 4 kump., rogjen u Drnišu,

Biočiću, 1886, ranjen. Stojakorić Obrad a ne Ante, 7 kump., rogjen u Kninu, 1892, ranjen.

Vukasov a ne Vukosav Frano, 3 kump., rogjen 'u Vrhgoreu, 1881, ranjen.

Mejstrić Marko a ne Frano, rogjen u Splitu, Sestanovac, 1887, ranjen.

Pačić Gjuro a ne Frano, 4 kump., rogjen u Imotskom, 1888, ranjen.

U kuhinjske peći i u peći od pečene zemlje neka se ne meće preveć vglja u jedan put. Čim je niži sloj što gori, tijem više koristi crpimo iz goriva. Na početku vatre vratašca od vatre, a to su gornja, treba da budu zatvorena a vratašca od pepela (ispod rešetkica) neka se ostave otvorena.

Čim se ugalj dobro raspali, gornja se vrata mogu malko otvoriti, eda se ne ošteti živa vatra. Donja vrata neka se ostave malko pritvorena.

Kada u pećici vatra gori bez plamena, neka se zatvore oboja vrata, eda se uspori tok gasa i tako se peć jako ugrije.

Vratašca peći ne zatvaraju nikada ermetički; pa i kada su zatvorena, većinom ugje dosta zraka koji spaljiva. No ni u kojemu slučaju donja vratašca neka ne ostanu otvorena većma od prsta širine.

U gvozdenim pećima vrata od vatre neka se otvore samo za to, da se kroza njih iznovice ubaci goriva. Zrak koji spaljiva urediće se pomicanjem vrata od pepela i zgodnim primjenjivanjem zatvora na tijem

Američke će se peći napuniti gorivom do vrata

Ovaj je poziv upućen svima gragjanima i gragjankama, da ispune svoju dužnost prema zajednici a tijem i prema samima sebi.

Neka se ne živi onako od dana na dan, već neka svako stupi u službu zajedničkoga dobra. Neka niko ne misli, da on u to ne ulazi. Naši su očevi, braća i muževi na bojnome polju. Oni liju svoju kry za pobjedu. I mi moramo da žrtvujemo što za domovinu, za koju naši junački vojnici danimice prinose tako teške žrtve.

Neka se svako postara o štednji u potrošnji naših zaliha živeža i neka na taj način pokaže, da je dostojan velikih dana, u kojima živimo.

Pisac Mate a ne Josip, 4 kump., rogjen u Leće- Njemačke podmornice i engleska plovidba. vici, 1889, ranjen

Baić Stefan a ne Reić Josip, 4 kump, rogjen u Splitu, 1886, ranjen.

Subotić Nikola a ne Josip, 4 kump., rogjen u Risnu, 1881, ranjen.

Trčinović Stjepan a ne Ante, 4 kump., rogjen u Kistanjima, 1887, ranjen.

Jurić a ne Gjurić Gjuro, 7 kump., rogjen na Rijeci kod Dubrovnika, 1884, poginuo. Kakarigji August a ne Joso, 6 kump., rogjen u

Dubrovniku, ranjen. Piplica Grgo a ne Ivo, 6 kump., rogjen u Imotskom, ranjen.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

BEČ, 1. Službeno se objavljuje: Jučer u ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji bijaše žive bojne aktivnosti. Povoljne prilike vigjenja, što su vednom vladale, dale su povoda mnogobrojnim izvidničkim okršajima i čarkanjima, u kojima se na više odsjeka postigoše lokalni uspjesi. Opći položaj u Karpatima, od posljednjih dogagjaja, ostao je nepromijenjen. Novi ruski napadi na zapad Lupkovskog sedla bjehu odbijeni. U boju u gori neprijatelj izgubi pet oficira 800 momčadi zarobljene, dva topa i dvije mitraljeze.

U Bukovini nije se ništa znatno zbilo. Na južnom ratištu položaj je nepromijenjen.

> Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

BEC, 2. Službeno se objavljuje, na 2 februara u podne: Opći položaj se nije promijenio. Pojedine ruske provale na srednjoj Pilici u Poljskoj bile su odbijene. Na Karpatima se još biju bojevi. Na zapadnome kraju fronta a u sredini fronta, njemačke se i naše čete bore sa uspjehom.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Bojevi Njemačkih četa.

BERLIN, 1. Službeno. Na zapadnom ratištu nije se ništa znatno zbilo. Na istočnoj pruskoj granici nema ništa novo. Na sjever Visle u kraju na jugozapad Mlave potisnuli smo Ruse iz nekih mjesta, koja dan prije bijahu pred našim frontom zapremili. U Poljskoj na jug Visle napredovasmo dalje. Na jug Pilice ponovili smo napade.

Vrhovna uprava vojske.

BERLIN, 2. Na zapadnome se ratištu bije mjestimice topovski boj. U Poljskoj na sjever Visle u kraju Lipna i na sjevero-zapadnoj stradi Sierpca bilo je sukoba sa ruskom konjicom. Na jug Visle njemački su napadaji uznapredovali. Na istočnoj Pruskoj granici nije se ništa bitna dogodilo.

Vrhovna uprava vojske.

Uoči velika prijevoza engleskih četa na francuske obale. Mjere njemačke.

BERLIN, 2. Car Vilim odlazi sutra u Wilhelmshaven radi pregledanja.

BERLIN, 2. "Reichsanzeiger" donosi ovu objavu: Engleska namjerava iskrcati u Francuskoj mnogo četa i velikih količina ratnih potreba. Protiv tijeh ratnih prijevoza postupiće se svima sredstvima, kojima se raspolaže. Hitno se opominje mirna plovidba, da se ne približuje francuskoj sjevernoj zapadnoj obali, jer im prijeti ozbiljna opasnost da budu pomiješane sa lagjama, koje služe ratnim svrhama. Preporučuje se trgovini, koja se uputila put Sjevernoga Mora, da plovi oko Škotske.

> Poglavica generalnoga štaba ratne mornarice v. Pohl.

Saopćenja turskoga glavnoga stana.

CARIGRAD 3. Iz glavnoga se stana javlja Mjesni okršaji, koji su se ovijeh dana zbili na kaukaskome frontu, svršili su sa uspjesima naših četa. Neprijateljski odred, koji je bio napao naše čete u Artvinu, bio je suzbijen sa teškim gubicima,

U okolici Korne malen odred iznenadio je u noći 30 januara dva neprijateljska bataljuna i nanio im je znatnih gubitaka. Sutradan neprijatelj je pokušao da pod zaštitom topnjača iskrca u okolici četa, no bio je iznovice potučen.

Engleski parni brodovi potopljeni.

LONDON, 1. Javljaju Lloydu iz Douglasa, da je parni brod "Kelkoan Garston" dneva 30 januara bio potopljen na sjevero-zapad Liverpoola. Posadu iskrcao je na kraj obalni brod "Gladys".

LONDON, 1. Agencija Reuter Javlja iz Havre-a: Engleski parni brod "Takomaru" vozio je 97.000 slegjenih brava kao i odijela za belgijske bjegunce.

Avijatičari bombarduju Dunkerque za jedan

KOPENHAGEN, 1. Po vijesti "National Tidende" iz Pariza, bombardovanje Dunkerque-a počelo je u četvrtak u 8 s. i pô i potrajalo je jedan sat. Bačeno je na grad 50 bomba, koje su mnogo čeljadi ubile i velike štete nanijele. Premda je posada bila spremna na napad iz zraka, i više projektora djelovalo i jaka topovska vatra bila uperena protiv avijatičara, ipak nije uspjelo da ih se pogodi.

LONDON, 1. Vijest agencije Reuter iz Dublina: Parni brod "Leinstar", koji je jučer krenuo iz Holyheada, bio je iza Kish-skog svjetionika progonjen od njemačke podmornice, koja je za njim plovila za milju daleko. Poštanski parni brod "Ulster" krenuo je jučer u obično doba iz Kingstowna s putnicima. Osiguravajuće društvo nije našlo nužnim da zabrani odlazenje lagja iz Liverpoola.

Opskrba živežem

Na 26 januara odaslanstvo sviju triju skupina Gospodske Kuće pošlo je k Ministru predsjedniku grofu Stürgkhu, da se s njime temeljito porazgovori o onim gospodarstvenim pitanjima, koja su zbog ratnih dogogjaja postala živima, a posebice o opskrbljivanju vojske i pučanstva živežem. Odaslanstvo se sastojalo od tajnog savjetnika grofa Goluhovskog, kao vogje i članova Gospodske Kuće grofova Auersperga i Ernesta Sylva-Tarouca, baruna Czedika i d.r Plenera i d.r Exnera.

Ministar ih je primio u nazočnosti Ministra unutarnjih posala baruna d.ra Heinolda, Ministra trgovine d.ra pl. Schustera i Ministra poljodjelstva Zenkera.

Pošto je grof Goluhovski iznio svrhu dolaska, grof S.lva-Tarouca izvijestio je o samom predmetu. Upozorio je najprije na veliku zabrinutost širih krugova pučanstva u pogledu mogućnosti, da se izagje zalihom živeža do buduće žetve, pak je u ime sviju predložio Vladi, da izvede ove prijedloge:

Po primjeru njemačkog ratnog žitnog društva imalo bi se za kupovanje žita i drugog živeža i u ovoj zemlji osnovati društvo, koje bi bilo u prilici, da uz primjenu državnog prava rekvizicije nakupuje živež. Nadalje bi se imalo pretresti uvedenje zapljene živežnih sredstava po uzoru zadnje naredbe njemačkog Saveznog Vijeća. Društvo bi se imalo u prvom redu postarati o potrebi pučanstva; no moralo bi stupiti u doticaj i sa vojenim vlastima, da bi se u koliko bude nužno, i nabavke za ratne potrebe vršile preko njega ili da bi barem pri pokriću potrebe vojene vlasti postupale jednako kao i samo društvo. Pri tome bi se morao u poslovodstvu društva i u njegovoj upravi obezbijediti potpun uticaj države u tom pravcu, da društvo ima postupati samo u smislu onih interesa, koje mora braniti i da neopravdani dobici na uštrb pučanstva budu potpuno isključeni. Govornik je preporučio još Vladi, da stupi sa ugarskom Vladom u pregovore, eda se obezbijede nabavke nužnih količina brašna, krušine i surogata za to (kukuruza i ječma) iz Ugarske, pri čemu bi se imalo osobito istaknuti, da je Ugarska sama postavila zadatak, da ugarsko gospodarstvo ima da obezbijedi opskrbljivanje austrijskog tržišta žitom.

Iza toga izvješća razvila se živa rasprava, koja je potrajala preko tri sata i u kojoj su svi članovi

odaslanstva sudjelovali.

Ministar-predsjednik grof Stürgkh izjavio je, da pozdravlja odaslanstvo, tim više, što mu je tim posjetom pružena mogućnost, da što opširno reče o vladinim akcijama. Obezbijegjenje potrebe živeža za vojsku i pučanstvo i obezbjegjen izlazak tuzemnom zalihom živežnih sredstava do buduće žetve već je od početka rata najvažnije vladino staranje. Cio niz naredaba već je izdan, koje idu za tom svrhom. Pored tih općenitih naredaba i pojedina su odjeljenja izdala shodne naredbe, da se one zapreke i teškoće, koje rat donosi za razne grane narodnog gospodarstva, po mogućnosti uklone ili barem ublaže i da se tako naš gospodarski život sačuva od svake štete. Sto se pak tiče svih već učinjenih i budućih akcija, ne smiju se dvije važne pretpostavke smetnuti s uma. Prva je pretpostavka, da sve mjere moraju biti prilagogjene gospodarstvenim i životnim prilikama, koje postoje na našem državnom području. Vlada prati, što je samo po sebi njena dužnost, s najvećom pažnjom sve dotične pojave u inozemstvu; no jednostavno oponašanje svega onoga, što se u drugim državama našlo shodnim i nužnim, a da se ne ispita da li se ukazalo valjanim, a osobito da se tačno ne istraži da li je na naše prilike primjenjivo i korisno, bilo bi doista štetno. Druga je važna pretpostavka sviju mjera držati se činjenice, da je austrijsko državno područje normalnim načinom upućeno na dobavljanje krušine iz Ugarske. I ako dvije države Monarhije sačinjavaju jedinstveno carinarsko područje, ipak je i jedna i druga država u (većini predmeta narodnog gospodarstva autonomna. Većina dakle mjera, koje se tiču pridržanja zaliha živeža u tuzemstvu, njihova od carine prostoga množenja i njihova porazdijeljenja u granicama cijelog carinarskog područja, ne zavise jedino od odluke austrijske Vlade, nego zahtijevaju pristanak i sporazumno sudjelovanje ugarske Vlade. Dapače u stvarima, u kojima je austrijska Vlada samostalna, ona je morala da ukloni štetne posljedice za domaće gospodarstvo i nastojati, da se postigne sporazum sa ugarskom Vladom, kao na primjer o najvišim cijenama, o mlinskim propi-

Prelazeći na prijedlog grofa Sylve-Tarouca, Ministar predsjednik izjavio je, da se osnivanje društva za nabavljanje žita nalazi u stanju pregovora sa nadležnim činiocima i da postoji opravdana nada da će ova stvar, o kojoj če potanje izvijestiti Ministar trgovine koji vodi te pregovore, biti na skoro riješena povoljno. Sto se tiče prava rekvizicije, ono je već predvigjeno u § 6 naredbe o najvišim cijenama, a Vlada se neće ustručavati, da upotrijebi to pravo u korist društva za kupovanje žita, osnovanog na temelju opće koristi. Prijedlog o sporazumu sa ugarskom Vladom odgovara potpuno vladinim nazorima o postupanju, koga se do sada držalo i koga će se i od sada držati, jer je shodna opskrba pučanstva čitave Monarkije živežem zajednički interes obiju država Monarkije i bitnom je pretpostavkom za postignuće zajedničkog velikog cilja rata.

Na osobiti upit grofa Goluhovskog o nužnim odregjenjima u pogledu Galicije, Ministar predsjednik izjavio se o dosadanjem vladinu radu i o onom što se još misli učiniti.

Na to je Ministar trgovine opširno izvijestio o stanju pregovora radi osnivanja društva za kupovanje žita. Pretresanja se vode u dva smjera. U jednu ruku se tiču financijskog temelja tog društva, a u drugu ruku uregjenja tehničkog poslovanja. Pošto se najvećim marom radi, nadati se, da će se pregovori skoro dovršiti. Naredba o proizvogjenju hljeba proširiće se, a prije svega će se zabraniti upotrebljavanje, finog brašna broj 0 bez primjese i zamašito će se ograničiti proizvogjenje raskošnoga peciva.

Ministar poljodjelstva govorio je o pitanju opskrbe žitom i brašnom i istakao je, da sa kruhom u užem smislu od pšenice i raži ne bi se moglo izaći do žetve u dvjema polama Monarkije. Ministar je zatijem razlagao o vladinu nastojanju, da se povećaju domaće zalihe. Budu li se mjere zabrane, koje je Vlada izdala, strogo obršivale, pokazaće se doduše izvjesno ograničenje; ali je neosnovana bojazan, da će uopće ponestati brašna uz shodno rukovogjenje. Istakao je izvrsnu žetvu u kukuruzu, koji za svaki slučaj pruža pučanstvu zgodno sredstvo za prehranu. Sto se tiče opskrbljivanja vojske, za nju je obilno opskrb-

Što se tiče gospodarstvenih pecara, koje se osnivaju na izradnji krumpira, može se ustanoviti znatno umanjenje poslovanja i potrošnje krumpira, tako da je neopravdana bojazan, da će se znatan dio za prehranu prikladnih krumpira oduzeti potrošnji. No ne smije se premučati, da bi mogla nastati osjetna nestašica u krmi, jer su znatne količine ječma i kukuruza potrošene za ljudsku prehranu, koje su se inače upotrebljavale za krmu. Vlada nastoji, da i tome doskoči, te je svratila svoju pozornost na upotrebljavanje sirovog šećera za krmu, a već se govori o povišenju zaliha melase. Napokon je Ministar govorio o rekvizicijama žita i živeža i protumačio potankosti nove izvedbene naredbe u tome pogledu, koja će sko-

Na kraju vijećanja grof Sylva-Tarouca iznio je u kratko želje, koje je odaslanstvo podnijelo, zatraživši, da se čim prije pospiješi naumljeno osnivanje društva za kupovanje žita, da se društvu udijele opširna i zamašita ovlaštenja, koja bi sa svom pouzdanošću zajamčila postignuće postavljenog cilja, a i podesna financijska pripomoć od strane Vlade, pri šemu bi obični fiskalni prigovori imali tijem većma stupiti u nazadak, što takvim obzirima stoje nasuprot viši interesi cijeline.

Odaslanstvo je zahvalilo na upustvima, izrazivši, da je iznovice steklo uvjerenje, da Vlada ozbiljno nastoji oko uregjenja tijeh životnih pitanja, no da je osim energičnog vladina uticanja još nužno uvigjavno sudjelovanje pučanstva, da se uzmognu predusresti sve bojazni, koje su izbile na području pučke prehrane.

isto je vrijeme i ratni odbor za interese potrošnika izdao izjavu u prilog monopola žita i brašna u Austriji i Ugarskoj, u kome se traži, da se, uz sankciju strožih kazna pri popisivanju, sve zalihe žita brašna odmah zaplijene, i da se ta mjera, koja odgovara najvišim i najbitnijim zajedničkim interesima obiju pola Monarhije, ima u isti čas i na istovjetan i jedinstven način izvesti i u Austriji i u zemjama ugarske Krune.

Odbor za opskrbljivanie živežem pučanstva u Dalmaciji održao je prošastog mjeseca nekoliko sjednica na Namjesništvu

Namjesništvo se obratilo Ministarstvu molbom, da bi u svezi sa akcijom, koja je povedena za opskrbljivanje pučanstva u Monarhiji živežem, pridržalo primjerenu količinu živeža, a posebice žita i brašna, za dalmatinsko pučanstvo.

PATRIOIII, delle famiglie bisognose dei militi richiamati! — Le obla-

zioni sono da dirigersi: All'ufficio di soccorso di guerra presso l'i. r. Luogotenenza (Dipartimento I.) in Zara.

DALMATINSKE VIJESTI

C. k. poljodjelska škola i kušaonica u Splitu.

C. k. Ministarstvo poljodjelstva ovlastilo je ravnateljstvo c. k. poljodjelske škole i kušaonice u Splitu, da može sve do 28 februara o. g. primati i uvažavati molbe o pohagjanju jednogodišnjeg tečaja za poučavanje u poljodjelstvu.

Zadatak je ovome tečaju, da namakne mladićima, koji su pohagjali samo pučku školu, ono teorijsko i praktično znanje, kojim se može samostalno gospodariti racionalno na malenu posjedu u Dalmaciji. Za poučavanje se neće pobirati školarine.

Pitomci imaju da dokažu: da su svršili pučku školu, da im je barem 15 godina i da su zdrava i snažna tjelesnog sustava. Imaju uz to da donesu domovnicu i pristanak roditelja ili štitnika, koji se ujedno moraju obvezati, da preko cijele školske godine neće tražiti, da učenik bude pušten kući za poljske ili koje druge radnje. Imaju još da dokažu sredstva, kojima će se uzdržavati za boravka u zavodu.

Odluka o konačnom pripustu zavisi od ispatka prijegleda zavodskoga lijećnika i od uspjeha ispita iz predmetá koji se poučavaju u pučkim skolama. Učenici sn dužni da stanuju u zavodu, kome će

za hranu, pranje rublja i liječničku njegu plaćati redovnu pristojbinu od 400 kr., koja će se imati da isplati u dva obroka po 200 kr. na početku i na sredini tečaja.

Samo će u slučajevima dostojnima obzira ravnateljstvo zavoda primati u zavod i vanjskih pitomaca. Pri primanju će se uzeti u prvom redu u obzir natjecatelji, koji imaju zavičajno pravo u Dalmaciji, a osobito oni, kojima je bio udijeljen kakav stipendij.

Molbe o primanju imaju se podnjeti najdalje do 28 februara o. g. ravnateljstvu zavoda. Rok za natjecanje na 24 pokrajinske pripomoći

po 400 kr. produžen je do 28 februara o. g. Natjecatelji na te pripomoći imaju podnijeti Zemaljskom Odboru redovno biljegovane molbe samo preko ravnateljstva zavoda najdalje do 20 februara.

Potanje u sutrašnjemu brbju "Objavitelja Dalmatinskoga".

Za naše vojnike.

Pisu nam iz Murtera: Dok naši hrabri vojnici vrše junačka djela za obranu Cara i Domovine, dotle svi narodi naše Monarhije natječu se djelima milosrgja, da po kršćanskoj ljubavi bijednim ranjenicima, udovicama i siro-

Murter, koji se je uvijek oduševljava za sve ono što je dobro, lijepo i pošteno, i sad u ovim teškim danima baš-je osvjetlao svoje lice.

U početku rata ustrojio se je mj. Odbor "Crvenog Krsta", koji je uz neumorno zauzimanje članova razvio silno djelovanje. Megjusobnim takmenjem seljana skupila se je lijepa svota od kr. 209.— koja je svojedobno bila dostavljena Pokr. Odboru "Crvenog

zaključ njem, p lijepu l i nasto predena a dijelo školsko koljenio ručnih skom s lišće za vit. u T bavi, ko

način je srdna č za hum Biskup Božju z posvetu sustvova Nakon S prod blagoslo

vojnike

u noći i dubokoj profesor Pokojnik nosti, pl mnogo I osobito iskren i još je ži njega sa svojih p stovan. imali pri i štovali Ras Pre

trgovac

opće poš

čestitošći

Pol

se do zna jom ljub opće sim kama i p umjerenc je pak za ımetka i u mjesno ninu, koj .Dan gragjanst poštovan Rod

"Peroc grada Prin u Spljetu Ima

gospoda

Ministars

kakav ne

galice, ko

Ovakv mijska go Megju kušana, n modre ga Pred gradu čin tvornice Floridsdo drugim m

tako da

trebamo ·

sve dok 1

"Perocid" Pok drugim m postaje za A. Bretsc Perc

vanje mre cerijevih selinom. austrijskih postaja, a nečiste te 300 kg. d 40, doprei li Hetzen Heller, Be Pred

> protiv pe modre ga Perocida vremena prirediti rastopina mena uzd luje. — P samo laga Skro

jedan do

da bi se samo mal ljenja na Ispere, neg Na svaki

po dekag malo teže metne u v rocida" u

je o pitanju ope, da sa kruhom u e bi se moglo izaći ije. Ministar je za-, da se povećaju zabrane, koje je zaće se doduše izina bojazan, da će rukovogjenje. Istaoji za svaki slučaj a prehranu. Sto se je obilno opskrb-

ecara, koje se osse ustanoviti znaje krumpira, tako se znatan dio za zeti potrošnji. No a nastati osjetna ličine ječma i kunu, koje su se inaastoji, da i tome ost na upotrebljać se govori o poviinistar govorio o imačio potankosti gledu, koja će sko-

Tarouca iznio je podnijelo, zatramljeno osnivanje drustvu udijele bi sa svom pouzvljenog cilja, a i trane Vlade, pri ali tijem većma ma stoje nasuprot

ustvima, izrazivši, Vlada ozbiljno pitanja, no da je nužno uvigjavno ognu predusresti u pučke prehrane. r za interese popola žita i brašna traži, da se, uz ju, sve zalihe žita e ta mjera, koja edničkim intereti čas i na isto-Austriji i u zem-

em pučanstva u eca nekoliko sjedstarstvu molbom,

ovedena za opskrvežem, pridržalo ce žita i brašna, -----

ricordatevi delle famiglie - Le oblaicio di soc-. r. Luogoin Zara. ....

IJESTI kušaonica

ovlastilo je ravušaonice u Spliprimati i uvažališnjeg tečaja za

amakne mladići-

colu, ono teorij-

10že samostalno jedu u Dalmaciji. školarine. su svršili pučku da su zdrava i o da donesu donika, koji se u-

le školske godine kući za poljske dokažu sredstva, u zavodu. avisi od ispatka uspjeha ispita iz

m školama. zavodu, kome će njegu plaćati reće se imati da očetku i na srena obzira ravna-

njskih pitomaca. edu u obzir nao u Dalmaciji, a akav stipendij. dnijeti najdalje voda. inske pripomoći

iara o. g. Natjejeti Zemaljskom mo preko ravna-Objavitelja Dal-

inačka djela za arodi naše Moda po kršćanovicama i siro-

ljava za sve ono u ovim teškim

j. Odbor "Crvezimanje članova takmenjem se-: 209.— koja je dboru "Crvenog

Nego mjesni Odbor "Crvenog Krsta", nije time | zaključio svoje djelovanje, već je i dalje neumorno radio. U zadnje je doba isti Odbor svojim djelovanjem, pripomognut od dobrovoljnih članova, skupio lijepu količinu vune - oko 3 vreće. Vuna je trudom i nastojanjem mjesne nadučiteljice bila oprana, popredena, a popletena djelom od ženske školske djece, a dijelom od drugih seljanka, te se je dostavilo kot. školskom Vijeću 113 pari, što bječava, narukvica i koljenica. Dok se je ženski spol bavio pletenjem ručnih radnja za vojnike ostali naši mališi pod paskom svojih nastavnika kupili su i sušili kupinovo lišće za čaj, koje bijaše dostavljeno Općinskom Upravit. u Tijesno.

Svak je doprinio kamičak djelu kršćanske ljubavi, ko u naravi, ko u novcu, a ko u radnji.

Koncem pak prošloga mjeseca uprava je mjesne ženske škole dostavila 244 para poplata, za naše vojnike c. k. Kot. škol. vijeću u Šibeniku, na koji su način još jednom i naša dječica iskazala svoja milosrdna čuvstva i ljubavi prama ratujućoj braći.

Uz geslo "Sjedinjenim silama" radimo i unaprijed za humanitarnu i plemenitu svrhu.

Svečana služba božja.

Pišu nam iz Šibenika, 25 januara: U nedjelju dneva 24 o. m. održao je presvijetli Biskup u ovdješnjoj stolnoj Bazilici svečanu službu Božju za državne potrebe, te je istodobno obavio posvetu Presvetome Srcu Isusovu. Pontifikalu su prisustvovale sve gragjanske, vojničke i autonomne vlasti. Nakon Sv. Mise presvijetli Biskup je oslovio prisutne pročitao posvetnu molitvu a zatim podijelio

Citulja.

Iz Dubrovnika je došla tužna vijest, da je tamo, u noći izmegju nedjelje i ponedjelnika, preminuo u dubokoj starosti bivši ravnatelj tamošnje Nautike profesor Lujo Ktaić, brat pokojnog dr. Miha Klaića. Pokojnik je bio čovjek bistra uma, rijetke naobraženosti, plemenita srca i blage ćudi. Čovjek, koji bijaše mnogo putovao i mnogo učio, bio je u svojoj struci osobito vješt, u službi marljiv i savjestan, u društvu iskren i razgovoran, svakomu mio. Njegova uspomena još je živa u mnogim njegovim učenicima, koji se njega sa zahvalnošću sjećaju. U Dubrovniku, u kolu svojih prijatelja i znanaca bio je osobito ljubljen i štovan. Ali ne samo Dubrovčani, nego svi koji su imali prigode da dogju u dodir s njime, ljubili su ga

Rastuženoj svojti naše iskreno žalovanje!

Pišu nam iz Šibenika, 29 januara: Prekjučer je umro ovdje u krilu svoje porodice

trgovac i posjednik Nikola 1. Skočić. Pokojnik je bio uzoran gragjanin, koji je uživao opće poštovanje u mjestu. Okretnošću, valjanošču čestitošću umio je preporoditi svoju radnju i podići se do znatna trgovačkoga i ekonomijskoga ugleda. Svojom ljubaznošću i predusretljivošću bijaše stekao opće simpatije. U svima narodnim i mjesnim prilikama i poslovima isticao se svojom razboritošću, umjerenošću, zauzetnošću i požrtvovnošću. Osobitih je pak zasluga stekao oko unapregjivanja crkvenoga

imetka i crkveno-narodnih ustanova, tako da ostavlja u mjesnome grčko-istočnome opštestvu osjetnu prazninu, koja će se teško moći ispuniti. Danas mu je bio sjajan sprovod uz opće saućešće gragjanstva, koje je htjelo tijem iskazati svoje zadnje poštovanje prema uglednome pokojniku.

"Perocid", nov lijek za škropljenje vinograda protiv peronospore mjesto modre galice.

Rodbini naše toplo saučešće!

Primamo od c. k. Poljodjelske učione, kušaonice

Ima već nekoliko godina, da pokušajne kemijske gospodarstvene postaje u Austriji po nalogu c. k. Ministarstva poljodjelstva prave pokuse, da pronagju kakav novi lijek protiv peronospore mjesto modre galice, koja od godine do godine postaje sve to skuplja. Ovakvim istraživanjima bavila se i ova c. k. kemijska gospodarstvena postaja od god. 1899 do 1901. Megju raznim sredstvima, što su onda bila prokušana, nije se nijedno našlo, da je bilo jeftinije od

Pred četiri godine počelo se u zavodskom vinogradu činiti pokuse s novim proizvodom "Perocid", tvornice Landau, Kreidl, Heller & Comp. u Beču, Floridsdorf. — Koli u zavodskom vinogradu toli i na drugim mjestima postignut je posvud najbolji uspjeh, tako da se može danas ustvrditi, da podnipošto ne trebamo više modre galice za pobijanje peronospore, sve dok modra galica ne postane tako jeftina kao i

Pokuse, učinjene "Perocidom" u Splitu i po drugim mjestima, redovito je nadzirao pristav c. k. postaje za bilinstvo i bolesti bilja u Beću gosp. dr. A. Bretschneider. -

Perocid se priregjuje od preostataka za priregjivanje mrežica za rasvjetni plin (Auer), a sastoji od cerijevih oksida i srodnih spojeva sa sumpornom kiselinom. — Prodaja je "Perocida" pod nadzorom austrijskih c. k. pokušajnih kemijskih gospodarstvenih postaja, a dolazi u trgovini u vrećicama od 100 kg., nečiste težine za čisto, ili u bačvicama po prilici od 300 kg. čiste težine. — Prodaje ga se 100 kg. po kr. 40, dopremljeno na željezničke postaje u Floridsdorf Hetzendorf kod Beča, a naručuje kod tvrtke Josef Heller, Beč I. Schauflergasse 6.

Prednosti "Perocida": Rastopina "Perocida" od jedan do jedan i pô %, djeluje isto tako uspješno protiv peronospore, kao i jednopostotna rastopina modre galice i vapna. — Rastopina priregjena od "Perocida" i vapna ima tu prednost, što može više vremena trajati, a da se ne pokvari, tako da se može prirediti i koji mjesec prije uporabe. — Naprotiv rastopina modre galice i vapna može se malo vremena uzdržati, jer poslije nekoliko dana više ne djeluje. — Prije pripravljenu rastopinu "Perocida" treba samo lagano promiješati, da se talog s vodom smiješa.

Skropeći s rastopinom "Perocida" isključeno je, da bi se začepili rasipači na štrcaljkama, jer ima ona samo malo, i to laganog taloga. Trag se iza škropljenja na lišću dobro opaža, a kapljice kišá teže spere, nego li one od rastopine modre galice i vapna. -

Način kako se priregjuje rastopina Perocida. -Na svaki kilogram "Perocida" treba dvadesetsedam i pô dekagrama gašenog vapna u prahu. "Perocid" se malo teže rastapa u vodi od modre galice; stoga se metne u večer prije uporabe potrebita količina "Petreba više puta stresti, ali je se ne smije rukama stiskati. – U vrućoj ili mlačnoj vodi "Perocid" se ništa brže ne rastapa.

Gašeno vapno pripravlja se na običan način, t j. živo vapno poškropi se s malo vode, dok se ne počne rastvarati i u prah raspadati. Jednopostotnoj rastopini "Perocida" pridoda se 28 dkg gašenoga vapna u prahu. Vapno se razmuti u malo litara vode. a na nj se lijeva malo po malo, i "Perocid" neprestano miješa što se preko noći rastopio u 30 do 40 litara vode, a zatim se, uvijek miješajući, nadolijeva ostalu vodu do sadržine od jednog hektolitra.

Dakle rastopina "Perocida" lijeva se na vapno a ne obratno.

Kad se priregjuje rastopina "Perocida" od jedan i pô po sto, kojom može se uspješno braniti vinograde od peronospore u predjelima vrlo vlažnim, pridoda se tad na svaki hektolitar vode 42 dkg gašenog vapna u prahu i jedan kilogram i pô "Perocida". Tek u najnepovoljnijim slučajevima upotrebljava se rastopina od 2 ili 3%, koja je po našem iskustvu sasvim nepotrebna, ako se samo na vrijeme

Dalmatinski vinogradari! Bakar, što se proizvagja u Austriji i Ugarskoj, ne dostaje za potrebe industrije i vinogradarstva, te smo ga stoga prisiljeni nabavljati za skupe novce iz inozemstva. Sad imate drugo sredstvo, koje je isto tako uspješno protiv peronospore kao i modra galica, a ima osobitih prednosti pred njom, i to najglavniju, što je jeftinije i domaći je

Nije vam se dakle teško odlučiti, koje ćete sredstvo nabaviti, tim više ne, kad Vam ga nakon četiri i višegodišnjih uspješnih pokusa uz najpovoljmje uspjehe preporučuju i državni zavodi, što su za obranu Vaših probitaka izravno ustanovljeni, dok se s druge strane i tvornica tog novog proizvoda podjednako nalazi pod nadzorom tih zavoda.

Proslava sv. Vlaha i sv. Tripuna u Zadru.

Dubrovčani što su nastanjeni u Zadru proslavili su danas, kao svake godine, svećanost Sv. Vlaha. Svečana misa bila je po običaju u zbornoj crkvi sv. Ši-

muna a poslije mise bilo je grlicanje. Bokelji nastanjeni u Zadru proslavili su danas dan svog zaštitnika Sv. Tripuna s. misom u Crkvi Gospe od Zdravlja.

Dobrotvori.

Pišu spljetskome "Jedinstvu" iz Hvara: Puk se po našim otocima u velike hvali na g.

Dubokovića načelnika Jelse Neizmjerno je pomogao Jelsi i drugim mjestima po otocima aprovizacijom

Sinovi pok. kap. Nike Dubokovića jesu i drukčije puku u svemu pri ruci, tako da je mnoštvo ratnika otišlo na ratište mirno i spokojno za svoje mile kod kuće, blagoslivajući na odlasku Tvrtku Dubokovića.

Poplave. Krka nabujala.

Na Jaruzi kod Skradina Krka je tako nabujala, da voda prelazi preko obale, a vodopad nam prikazuje skok da je uprav divota vidjeti. On je u potpunoj svojoj jakosti.

Krka je kod Knina prešla nasip i Knin je po-

Snijeg i mraz.

Javljaju iz Sibenika 30 p. m.: Sinoć u 9 sati počeo je padati gust snijeg. Kako je zemlja bila vlažna, to se je skoro sav topio. Zato je jutros osvanuo velik mraz uz buru. Toplomjer pokazivao je

Note d'arte.

La nostra comprovinciale M. Gelcich dopo i recenti successi riportati u Modena nella "Boheme", raccoglie nuovi trionfi al Politeama-Rossetti di Trieste, dove è ammirata e festeggiata.

La "Triester Zeitung" scrive: La signorina Gelcich questa giovine arfista, nuova per Trieste, ha incontrato il favore del pubblico per la sua voce simpatica, intonata e educata ad ottima scuola; essa possiede un talento drammatico e lirico non comune, in una parola è una Mimi di cartello, per cui si meritò applausi e festeggiamenti.

Il "Piccolo" scrive: Una graziossima "Mimi" fu la sig.na Gelcich, la quale, sebbene leggermente indisposta, seppe farsi valere per la voce simpatica, facile ed estesa, per la sicurezza del canto, per la intelligenza spiegata nelle scene e nelle controscene.

Il "Lavoratore" conclude: La signorina M. Gelcich riusel, malgrado una leggerissima indisposizione, a far rilevare la propria intelligenza, l'espressione misurata ed efficacissima, il metodo corretto del

E siamo certi che alle successive rappresentazioni il pubblico ammirerà sinceramente questa artista nuova per noi, dotata di una voce assai simpatica ed ottimamente modulata.

Rodila tri sina.

Pišu iz Unešića, kod Drniša: Danas, srijeda, rodila je Marija žena Mijata Dželalije tri sina, sva tri sasvim zdrava. I odmah biše krštena: I. Petar, II. Sime, III Ante. Otac im je u vojsci.

Vijest je obradovala cijelo selo. U ovo doba u jedan put tri nova vojnika. Selo ovo tumači kao ve-

Pišu spljetskom "Jedinstvu", da je obitelj odveć siromašna, a otac je u vojsci od prošloga augusta. Siroti majci nikoga da joj pomogne, a ima još od prije troje djece: dvije kćeri i sina - najstarijem 6 godina.

Izgorjela čobanica.

Pišu nam iz Dubrovnika, 30 p. m.

Na 20 o. m. Mande udova Iva Miljevića u Štedrici, općine Stonjske, poslala je svoju osamgodišnju kćerku Stanu su deset ovaca da ih istjera na pašu na Rudine. Bijedna mala Stane, dabome kô dijete, oćutila studen i, pošto je od kuće ponijela sobom žigice, skupi nešto sušnja i ogranaka suhih, zapali vatru i stade se grijati.

Tako je stalo sve do blizu 2 sata popodne, u koje doba došla joj je u posjete sestrica Jele od pet godina, pa i ona stade se grijati. Ovo se sve zbivalo daleko od kuće kakvih 300-400 koraćaja. Od jednom, kada su iz sela opazili veliku vatru, koju bijaše raspirio žestok sjevernjak, stadoše ih dozivati, da vrate ovce s paše kući. Mala Stane, i neobazirući se više na sestru J-lu, stade tjerati ovce prama sela, pak, kad je vidjela da joj sestra ne ide, vrati se k vatri; rocida" u vrećicu i nju u vodu objesi. — Vrećicu ali na veliku žalost, nagje jadnicu već izgorenu.

U torbici, što je nevoljna Jele imala kod sebe, I sommergibili germanici e la navigazione našlo se spržene od vatre kave i šećera, što ona usput bijaše kupila da ponese kući,

Stvar je prijavljena sudu u Stonu.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 1. Si annuncia ufficialmente: Nella Polonia russa e nella Galizia occidentale ieri vi fu una vivace attività di combattimenti. Le favorevoli condizioni di visibilità in massima parte predominanti, diedero occasione a numerosi combattimenti di esplorazione e scaramucce, in seguito a che in parecchi settori si ottennero successi locali. La situazione generale nei Carpazi, dopo gli ultimi avvenimenti è inalterata. Nuovi attacchi russi ad occidente del giogo di Lupkov furono respinti. Nel combattimento nelle montagne selvose il nemico perdette 5 ufficiali ed 800 soldati fatti prigionieri, 2 cannoni e due mitragliatrici. Nella Bucovina nulla accadde di essenziale.

Sul teatro della guerra meridionale la situazione

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

VIENNA, 2. Ufficiale. Si comunica in data 2 febbraio, mezzogiorno. La situazione generale non è mutata. Singole punte russe lungo il corso medio della Pilica in Polonia furono respinte. Nei Carpazi continuano i combattimenti. Nel settore occidentale del fronte e nel mezzo del fronte le truppe germaniche e le nostre combattono con successo.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer, tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 1. Ufficiale. Sul teatro della guerra occidentale nulla accadde di essenziale. Al confine orientale della Prussia nulla di nuovo. A nord della Vistola nella zona a sud-ovest della Mlava, abbiamo cacciato i Russi da alcune località che essi avevano occupato un giorno prima davanti al nostro fronte. Nella Polonia a sud della Vistola abbiamo guadagnato ulteriormente terreno. A sud della Pilica abbiamo rinnovato l' offensiva.

La suprema direzione dell' esercito.

BERLINO, 2. Sul teatro della guerra ad ovest si ebbero qua e là combattimenti di artiglieria. Nella Polonia, a nord della Vistola, nella regione di Lipno ed a nord-ovest di Sierpc scontri con la cavalleria russa. A sud della Vistola gli attacchi germanici progredirono ulteriormente. Sul confine della Prussia orientale nulla di essenziale.

La suprema direzione dell' esercito.

Alla vigilia di un grande trasporto di truppe inglesi sulle coste della Francia. I provvedimenti della Germania.

BERLINO, 2. L'Imperatore si reca domani a

Wilhelmshafen a scopo d'ispezione. BERLINO, 2. Il Reichsanzeiger pubblica la se-

guente notificazione:

L'Inghilterra è in procinto di trasportare in Francia numerose truppe e grandi quantità di provvisioni di guerra. Contro questo trasporto si procederà con tutti i mezzi di guerra che stanno a disposizione. La navigazione pacifica viene urgentemente posta in avvertenza di non avvicinarsi alle coste francesi settentrionali ed occidentali, perchè è minacciata da serio pericolo qualora venga scambiata con navi che servono a scopi di guerra. Al commercio diretto pel Mare del Nord si raccomanda la via intorno alla Scozia.

Il capo dello stato maggiore della Marina von Pohl.

I comunicati del quartiere generale turco.

COSTANTINOPOLI 3. Il quartiere generale comunica: I combattimenti locali che ebbero luogo questi giorni sul fronte del Caucaso terminarono con successi delle nostre truppe. Un riparto nemico, che attaccò le nostre truppe in Artvin, fu respinto con gravi perdite. Nei dintorni di Korna, la notte del 30 gennaio, un piccolo riparto, sorprese 2 battaglioni nemici ed inllisse loro considerevoli perdite. Il giorno successivo il nemico, protetto da una cannoniera, tentò uno sbarco di truppe nei dintorni, venne però nuovamente battuto.

Piroscafi inglesi colati a picco.

LONDRA, 1. Annunciano al Lloyd da Douglas, che il piroscafo "Kelcoan Garston" fu colato a picco il giorno 30 gennaio a nord-ovest di Liverpool e che l' equipaggio venne sbarcato a terra dalla nave costiera , Gladys"

L'Agenzia Reuter ha dal Havre: Il piroscafo inglese "Takomaru" aveva a bordo 97.000 montoni in gelo, nonchè vestiario per i profughi belgi.

inglese.

LONDRA, 1. L'Agenzia Reuter ha da Dublino: Il piroscafo "Leinstar" lasciò ieri Holyhead e fu inseguito dietro alla bova luminosa di Kish da un sommergibile germanico, che gli tenne dietro per oltre un miglio. Il battello postale "Ulster" con passeggieri lasciò ieri Kingstown alla solita ora. La società di assicurazioni non ritenne necessario di proibire la partenza di navi da Liverpool.

Aviatori che bombardano Dunkerque per un'ora.

COPENHAGEN, 1. Secondo una notizia del "National Tidende" da Parigi, giovedì alle ore 81/2 cominciò il bombardamento di Dunkerque, che durò un'ora. Vennero lanciate 50 bombe che uccisero parecchi uomini e recarono grande danno. Sebbene la guarnigione fosse preparata a un' attacco di velivoli, e parecchi riflettori fossero messi in opera, ed un fuoco violento di artiglieria e di fucileria fosse diretto contro gli aviatori, non si riescì a colpirli.

JAVNA ZAHVALA

U teškoj i golemoj tuzi i žalosti, koje me zadesiše nenadnom smrću moga šestogodišnjeg sinčića, toga miljenika svojih ucviljenih roditelja

ANTE

dužnost mi je, da i ovim putem izrazim svoju najdublju zahvalnost mp. mjesnom župniku d.n Šimi Lukiću, koji mi je u svemu i po svemu bio pri ruci. Hvala i vječita hvala izmegju ostalih časnim obiteljima: Š. Curet; g. Lovše, oružničkog poštovogje; S Krstića, financijskog nadstražara; Tome Antunovića. Ivana Bubića, koje su mene i moju suprugu u onim čemernim časovima tješile i moga angjela njegovale. Zahvalan sam takogjer g. Ivanu Dell'Orcu, mjesnom postmajsteru na usluzi, kao što i č. oo. Trapistima.

Hvala iz dna moga ojagjenoga srca vlč. d.n Mati Dražiću, župniku Škabrnja, i mome mješćaninu d.n Frani Antunoviću, župniku Popovića, što su še u pogibelji današnjeg vremena potrudili, a da moga rajnika do konačnog boravišta otprate. Svesrdna hvala mojim kolegicama gg. učiteljici Dell' Orco i D. Pelicarić, koje su sa školskom djecom i onako u lijepome redu tužnu povorku uzveličale i mene - od žalosti satrvenog tužnog oca — tješile. Hvala mome prijatelju g. Boži Malešu, koji se je potrudio usprkos nepovoljnom vremenu, da ovamo dogje i mene i moje kukavne tješi. Hvala mjesnim oružnicima i financijskoj straži, što su pratili mrtve ostanke mojega djetića. Hvala pako i po sto puta hvala mojim milim mješćanima Zemuničanima, što su i u ovoj tužnoj prigodi znali pokazati svoju ljubav i štovanje prama svome domorodcu. Napokon hvala svim ostalim, koji su mi na koji način iskazali svoje saučešće u ovoj mojoj golemoj tuzi. Ponovna i vječita hvala svima ne dao dobri Bog, da moje dobročinitelje zaleti ovakova nemila sudbina. Ti, Ante, angjele moj, moli se pred licem Svevišnjega za tvoje tužne roditelje, za ucviljenu braću i sestre svoje i za sve nevoljnike svijeta ovoga.

Zemunik, 28 januara 1915.

Ucviljeni roditelj Martin Paleka, nadučitelj za se i obitelj.

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

Metereologična opažanja u Zadru. Osservazioni meteor. della Staz. di Zara.

Dan - Giorno	sahat ora	Tlak zraka Press. atmosf	Pravae i snaga vjetra Direz e forza del vento	Temperatura	Oblaci 0-10 Nubi 0-10	Oborina mm.
2	7 pr. pant. 2 p.ppom. 9 p. ppom.	60.6 63.9 66.1	NE 5 NE 4	2·3 4·3 3·3	0	7-
Temper. po Cielsiusu 3 siječ. na 7 sati u jutro 1.2 Temper. in centig. al 3 gennaio alle 7 ore ant 1.2						

RODOLJUBI! Pomozite ranje-nim i bolesnim

vojnicima! Prinose u novcu, rublje, jestivo, duhan i ostalo šaljite: Upravi Pokrajinskog pripomoćnog društva Crvenoga Krsta u Zadru.

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Za Crveni Krst.

Od ugl. obite ji Ivčevića u Zadru, da počasti uspomenu pok. gosp. Vladoje Švrljuga kr. 6 — Od društva "Autobus" u Zadru, na počast uspomene blagopok. družinara gosp. D.ra Iva Marovića kr. 20.

Pro Croce Rossa.

Per onorare la memoria della defunta signora Elisa Bolis: dalla signora Silvia cont. de Begna cor. 5, dal signor de Borelli conte Alfonso cor. 3 - Per onorare la memoria del defunto signor Stanislao Orlich, dal signor Pietro Calebich cor 2 - Per onorare la memoria del defunto signor Giov. Batt. Predolin, dalla spett. famiglia Prinz in Arbe cor. 2:

Prilozi za Crveni Krst.

Levi K. kr. 5 — Ivičević ud. Luca 2 — Ivičević Katica 3 Vojković Antica 1 — Radišić Stjepan p. Andrije 8 — Žitko Pavao p. Roka 1 — Rosini Vicko p. Roka 2 — Cikalović Stjepan 1 — Kargotić Ivan p. Petra 5 — Kargotić Petar p. Petra 5 — Karuša Pavao 1 — Bogdanović Margarita 1 — Ivčević Ma-

Marga 1 — Ilié Ana 1 — Poduje Frana 1 — Roki Marija 1 — Roki Dinko 1 — Božanić Ante Antuna 1 - Karuša-Zagora Pavao 1 - Karuša Andrica 1 Karuša Petar p. Grge 1 — Gospodinović Antica 1 — Matijašević Jerka 1 — Karuža Joso 1 — Žitko Ivan p. Matije 1 Račić Vid 1 — Muljat Niko 1 Voj-ković Pavao Podstražje 1 — Vojković Jakov Podstražje 1 — Vojković Nikola Podstražje 1 — Vojković Jela sakupila 0:90 — Ilić Stjepan 1 — Žitko Mate 1 - Karuža Luka 0:40 - Sablić Oliva 0:40 - Držanić Kata 0:40 — Dagelić Kata 0:60 — Matijašević Antun 0.40 — Radojević Mustafa Dinko 2 — Grčina Josip, škol. uprav. 8 — Grčina Margarita 1 — Grčina lvo 1 - Radojević Stjepan 0:40 - Karuža Manda 2 — Mikasović Baldo, lučki činovnik 10 — Uprava ženske škole sakupljeno megju školskom djecom 10 Domić Dušan 4 -- Poduje Petar 10 -- Marasović Mande 1 - Novaković Ivan 1 - Jurinović Ana 1 - Vojković Marija 0:40 - Zambarlin Andrea 10 -Tomić Ante 1 — Tomić Livija 1 — Marinković Miho 2 — Brajčić Ante 3 — Jurinović Ante 2 — Vojko- nović Ante p. Ante, Polje 1 — Damejan Marijana 1 vić Juraj 1 — Linčir Ivan 2 — Bučić Marija 1 — Dinko 5 — Dorotić Petar 2 — Darlić Ante 2 — Žitko Cvijeta 1 - Klarić Manda 1 - Klarić Toni 1 ćarević Mare 2 - Vojković Ante 1 - Vojković Dinko | nacci Frano 2 - Tomić Kate 0:20 - Dragošević Antuna Podstražje 2 — Secco Domenico 5 — Giu- sović Petar 2 — pl. Saraca Marica 2 — Sestr. sv. Zekan Božo 5 — Musina Nicolò 3 — Dumanić Santo

rija 0:20 — Svičarović Ante 1 — Svičarović Božica | seppina H. 1 — Vojković Pave 1 — Božanić Ante 2 | Križa 2 — Puhalović Marietta 2 — Puhalović Fran- | 3 — Puhalović Mate 3 — Lučić-Roki Ivan 3 — Pe- Gabelić Ante 1 Trudrić Jakov 2 – Kuzmanić Rade 3 — Ruljanović Vica 1 — Ivulić Givo 1 Cumbat Lorenzo 4 - Rosa Gastaldo Pietro 1 -Radišić Miho 10 — Ilić Jakov p. Lovre 2 — Radoević ud, Kate 0:40 - Radoević Vica 0:40 - Pobar ud. Ana 2 - Karužo Miho 2 - Zan ć ud. Antica 5 -Radišić ud. Ana 1 — Lukšić Giovanna 1 — Lukšić Bilka Luka 1 — Žitko Marija 1 — Roki Juraj p. Luke 2 Bakotić ud. Perina 1 — Kuzmanić Marica ż. Ante 1 — Zorotović Miho Nikolin 1 — Kargotić Ivan p. Nikole 2 — Ivulić Mariana 1 — Radišić Stjepan p. Mate 1:20 - Brodanka Salomone 1 -Bakotić Jakov 2 - Cumbat Mario 1 - Radojević Dome 2 - Radišić Niko 1 - Peribonio Grgo p. Ivana Rukavac 1 - Bradanović Niko p. Nike 1 -Bradanović Niko p. Aute 1 — Perić Niko p. Ivana 2:20 Karuža Stjepo p. Ante 2 — Barzić Visko p. Viska 1 — Vojković Ivan p. Stjepana Rukavac 1 Dorotić Petar p. Petra Podstražje 1 - Bralić Visko p. Marka, Rukavac 1 — Karuža Miho Josipov 2 — Mirčović Ante Zamarija p. Ivana, Polje 1 - Lipa-- Matijašević Ante p. Ante 1 - Alujević Andrija, Pečarević Petar 1 — Pečarević Visko 2 — Peribonio c k. pošt. upravltelj 10 — Secco Stefano 8 — Alujević Anka 2 - Farolfi Vicko 10 - Farolfi Fanny 5 - Secco Olga 2 - Handl Ludwig 1:10 - Ivulić Ja-Vastelica Ivan 1 — Cvitanović Tona 1 — Brajčić kobina 1 — Tipić Paolina 0:40 — Fiorentino Antica Jakov 1 — Ruljančić Vinka 4 — Mandaković Jakov 1 — Zakoni Vica 1 — Slavić Juraj 1 — Slavić Ivan 1 — Ruljančić Ivan 1 — Pećarević Manda 2 — Pe- 2 — Roki Luka 1 — Gospodinović Mate 1 — Bo-

ceska 2 - Tomić Vjekoslav 2 - Zambarlin ud. trić D.r Ivan 20 - D.r Lorenzo cav. Dojmi-Delupis Anka 2 — Kaliterna Ivo 10 — Cvitanović Ivan p. 50 — Luigi cav. Dojmi-Delupis 50 — Mardešić Antun Andrije 2 — Kaliterna Antun 5 — Žitko Ane 0:30 | 50 — Buccich Pietro 5 — Vančata J. 3 — Hotel — Pečarović Franceska 1:20 — Marasović ud. Jerka Kuljiš Komiža 3 — Ljubić Hinko 10 — Martinis 2 1 — Ivelić Mandalena 1 — Kuljiš Marietta 1 — Sore Carlo 2 — Fabris Marino 2 — Cassa Agri-1 — Ivelić Mandalena 1 — Kuljiš Marietta 1 — Scataretico ud. Frana 0:40 — Mužina Fanny 2 — Giaconi Mile 1 — Pustetta Mauro 1 — Tomić Ante p.* Jakova 0:30 — Rosandić Andrija 1 — Pincetić Niko p. Šimeuna 4 - Burić Matija 0:20 - Burić ud. Domina 2 - Ruljančić Mate p. Bartula 0:40 - Acalinović Vinka p. Ante 2 - Ivančević Ivan 0:40 -Kukura ud. Domina 0:40 — Kukura Stipan 0:20 Kukura Ante p. Ivana 0:20 — Pećarević Juraj Dinkov 2 — Pećarević Kate ž. Josipa 2 — Visković ud. Jera 0:40 — Linčir Palmina! - Linčir Palmina 1 Kuzmanić Mandina i - pl. Jakša Katica 5 -Handl Ljudevit 1 — Rosandić Andrija 1 — Ilić Ante 1 — Ivičević-Bakulić Andrija 1 — Ivičević-Bakulić Dome 1 - Ivičević-Bakulić Niko 1 - Prustia Antonio 1 — Gludina Luigi 1 — Ivičević Josip 1 — Amerikan-Bar 1 - Struad Stjepan 1 - Restović Juraj 2 — Bučić Miho 2 — Baljetak Vlaho, učit. 2 - Travisi Marian 2 - Pučić Ante p. Dinka 1 -Klarić Pavao 1 — Obitelj Zanella 20 — Mužina Petar 20 — Tramontana Luka 50 — Siminiati Bone II. 20 - Puhalović Ivan 10 - Perković Stipe 20 -Bartučević Ante 20 — Bradanović Jakov p. Roka 20 Lučić Roki D.r Marko 30 — Lučić-Roki Andrija 15 — Radišić Ivan p. Jere 50 — Marasović Petar 10 - Vitez Topić Seratin 15) - Slavić Šime 10 2 — Radonić Mande 1 — Cvitanović Ana 1 — Pe- Marija 0:20 — Brajčić Petar Jakovljev 2 — Jurino- Martinis Šime, c. k. car. uprav. 5 — Društvo "Viška risa Menego 2 — Poduje Mate 1 — Vojković Ante vić ud. Vinka 0:40 — Zaninović Mate 0:50 — Mara- Sloga" 500 — Arneri Šime 5 — Bašić Šime 5 —

cola Lissana 200 - Marasović Miho 2 - Društvo "Hrvatska Zora" 50 - Tomić Ante 5 - Cvitanović Dinko 5 - Kristofal Zanzo 2:10 - Klarić Dinko 1 — Vitaljič Ivan, kapetan 5 — Bon ičič don Silvestar. nadžupnik 50 - Vojković Mate p. Ivana 2 - Radišić Petar Stjepanov 2 - Kuzmanić Tade Matin 2 - Lipanović Ante p. Jakova 5 — Šiljić Jakov p. Vicka 1 — Dulčić Frano, tajnik 5 — Kuljiš Donka 1 — Općina Viška 5 0 — Dorotić Petar 5 — Slavić Ivan 5 - Jurišić Vladimir 3 - Burić Franjo p. Jurja 3 -Pučka Hrvatska Štedionica 60 — Serafin Topić za 80 komada pjesme Gaja Ivasovića iz Splita, utjerao na imendan Nj. Vel. Cesara i Kralja Franja Josipa I 16 Siminiati Antun 4 — Chersić Ivo 1 — Pušić Ante 1 — Uzmiani Ivo 1 — Siminiati Jerolimo 1 -Siminiati Franjo 0:50 - Siminiati Kati, Antica, Jelka, Vinka 1 — Chersić Maria 1 — Ru tolf Tomica 5 Preissl Johann 3 — Tomec 1 — Lizko 3 — Diemers - Ambacher 2 - Matković Ante 5 - Lučić-Roki Mate 5 — Žitko Ante 1 — Svićarović Luka 1 Pincetić Ivan 2 - Mandaković Ante 2 - Karuža Miho 2 - Vlastelica Ivan 2 - Karuža Niko 1 -Rochi Jakov 1 - Barišić Stjepan 1 Bratanić Ante 2 - Vidošević Stipe 1 -- Bakasić Ante 1 -- Darlić Toma 4 — Tomašević Martin 0:50 — Anecić Anton 0:50 — Karaman Šime 2 — Lozić Spiro 1 — Stojan Grgur 0:50 Siminiatti Nadalina 1.

(Slijedi).

togr

mje cem 11 0

njen

kim spre

uvig

men

novo

davr

vanje

nost

okuš

kao

težnj

zajed

njem

stala

teške

rados

mogu

sve t

prizna

O OVO

pred .

nijesu

kakve

objav

hvaća

svjetsl

mima,

rat pr

u izvje

gradu,

ew Milioni adoperano contro la raucedine, catarrro e ingorgamento, tosse con-Caramelle pettorali 6050 certificati di meattestano il buon successo Bomboni oltremodo piacevoli e gustosi.

Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiridione Brčić Droghieri in 😯 Zara; P. Novak farmacista in Lesina; S. Boglich farm in Knin; Norberto Cindro farm. in Trau; A. Karlovac farm. in Cittavecchia e G de Borzatti farm. in COO SECRETARIO DE LA CONTRE LA CONTR

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA

Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE.

Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di

MACCHINE OLEARIE

premiate con due gran prix, due diplomi di I.o grado e sette medaglie d'oro.

Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE - ZARA.

poniklovan 20 cm. visok, kr. marka Junghans sa radium-svijetlim broj. " radium-dvostruko zvonc. radium 4 zvonca . , . sat Roskopf . plosnat sat od čelika ratni sat . . . . .

Pismeno se jamči za 3 godine. Salje se uz pouzeće

MAX BÖHNEL

BEC, IV. Margarethenstrasse br. 27 69. -- - Izvorni tvornički cijenik besplatno. -- -

SRPSKA STEDIONICA

uZADhU (protokolisano udrużenje s ogranićenim lamstvom). OSNOV. 1901. - ZAP. RAD. 1902.

PRIMA NOVAG na članske knjižice i na one stalne nedjeljne štednje. Najmanji je ulog ove vrste štednje 50 para (helera) sedmično;

štednja traje 4 godine. PRIMA NOVAC na uložne knjižice od 1 krune na više uz kamatu 4 /2"/0; otkaz po pogodbi, PRIMA NOVAC u tekući račun, vršeći sve naloge svojih kontokorentista. Uslovi po pogodbi. PRIMA OSTAVE na čuvanje i rukovanje, uz na-

ročite uvjete. IZDAJE zajmovena mjenicu, obveznicu ili u tekući račun sa i bez hipotekarnog osjeguranja. IZDAJE zajmove na račun zaloga papira od vri-

jednosti, zlatna i srebrna novca. ESKOMPTUJE izvačene papire od vrijednosti i

KUPUJE i prodaje papire od vrijednosti, čekove, devize i svakovrsni strani novac uz najpovolnije uslove.

PRODAJE promesse za sva vučenja. PREGLEDA izvučene brojeve svih vrsta papira od vrijednosti.

OSJEGURAVA srećke i ostale vučenju podložne papire od vrijednosti protiv gubitka pri vučenju. VRŠI NAPLATE I ISPLATE u i izvan Monarhije. OBVALJA SVE POSLOVE BRZO, TAČNO KULANTNO.

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIG-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblic; Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 41/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 40/0. Lettere di pegno 41 2 0 40/0 della Banca Commerciale di Budapest. -Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%, - Prestito ferroviario Buigare al 6 e 5 % . - Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2 0/0 ecc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Cata di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20 Credito fondiario Austr. 30/0. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti turchi 1870 da f.chi 400. Vnc. princi, f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

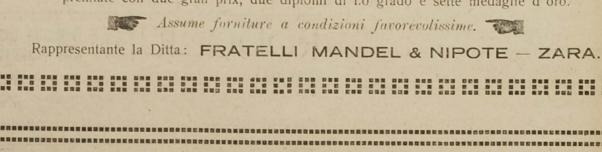
Gruppo (roci rosse Austriache, Italiane e Ungheresi. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate

mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 40/0.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e ili richieste dei propri clienti, senza alcuna spi

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti, Farto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Kupuje i prodaje

Vrijednostne Papire, Devize i Valute.

Obskrbljuje

Inkasa i Isplate

na sva tu i inozemska tržišta.

Pričuvne zaklade Dionička glavnica Središnjica u PRAGU, 25. milijuna 80 milijuna utemeljena god. 1868 BANKA ZIVNOSTENSKA

Brzojavni naslov: "ŽIVNOSTENSKÁ"

TRSTU Ispostave: GRADO i OPATIJA.

IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.

Telefon: N.ro 2157 - 1078

SAFES DEPOSITS uz najpovoljnije uvjete Prima na čuvanje i upravu EFEKTE i DRUGE VRIEDNOTE

gospo odmat napros roljub stupa zemalj Monar ugarsk sobom izazivl gdje R

> postup tada i svakog dom, de i odrek Vlada. like ne čistu. eda ne da pon stvu po nas; ili

se nak